

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Drie koeien met klebsiella-infectie kort na droogzetten

Doodziek in de droogstand

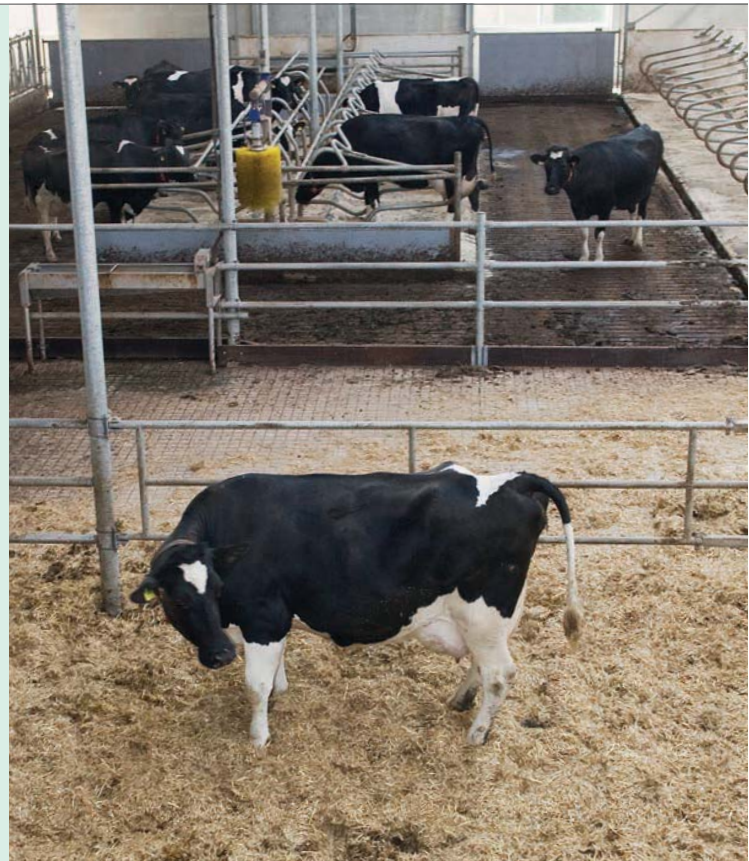
Een melkveehouder had me in paniek opgebeld. Drie melkkoelien waren erg plots heel ziek geworden. Alle drie waren ze nog maar twee dagen daarvoor drooggezet.

De drie koeien hadden elk een flink verhoogde lichaamstemperatuur en vertoonden een erge uierontsteking. De uier was hard en pijnlijk en er kwam alleen een waterige vloeistof uit. Ik besloot bij elk van de koeien monsters te nemen. Vervolgens werden de dieren behandeld met een antibioticum in het bloed. Daarbij gaf ik de koeien ook een ontstekingsremmer en oxytocine, zodat de uier goed kon worden leeggemolken. De koe die er het ergst aan toe was, gaf ik een infuus met elektrolyten.

De veehouder gaf ik vervolgens het advies om de eerstkomende twaalf uur de uier frequent leeg te melken. Het advies is om in geval van een uierinfectie elke twee uur het geïnfecteerde kwartier goed leeg te melken om de kans op een volledig herstel zo groot mogelijk te houden.

Ik vroeg de veehouder ook om de koeien de komende dagen nog verder te behandelen met een antibioticum. Bij de avondmelking volgde een uiertube, daarnaast ook een behandeling in de nek.

Twee van de drie melkkoelien herstelden vlot. De derde koe die er vanaf het begin al het ergste aan toe was, heeft het niet gered. Toen na een aantal dagen de uitslag van het bacteriologisch onderzoek binnenkwam, wees die de bacterie klebsiella als de boosdoener van de heftige infectie aan.

De encyclopedie **klebsiella**

Klebsiella is een bacterie die verwant is met E. coli en net als E. coli onder de mastitisverwekkers valt. Klebsiella veroorzaakt een acute, ernstige uierontsteking. Het ontstoken kwartier wordt hard, de melk varieert van melkachtig wit met vlokken tot waterig of koffiëleurig.

Klebsiella behoort tot de groep van de omgevingskiemen. Hoewel koeien dus vooral via de omgeving worden besmet, kan er in geval van klebsiella ook sprake zijn van chronische dragers van deze infectie.

Klebsiella is niet zo dikwijls de oorzaak van mastitis maar als een infectie plaatsvindt, is het ziektebeeld meestal wel ernstig. Koeien

reageren heftig op de ontsteking met een flink verhoogde lichaamstemperatuur en een harde en pijnlijk ontstoken uier. Bij een acute en ernstige uierontsteking door klebsiella kan sterfte optreden.

Klebsiella-infecties worden in de praktijk vaak in verband gebracht met zaagsel. Het is belangrijk om zaagsel droog op te slaan en te bewaren.

Goede hygiëne helpt om een besmetting uit de omgeving te voorkomen. In bovenstaand geval waren de drie koeien wellicht bij het droogzetten met de infectie in contact gekomen. Bij het droogzetten is het belangrijk om hygiënisch te werk te gaan. Zo luidt het advies om bij het droogzetten de uier en de spenen goed schoon te maken. Alleen reinigen volstaat niet: het is belangrijk om de speen en ook de speentop goed te ontsmetten alvorens het droogzetpreparaat in te brengen.

